Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 6 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 10. i 25. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 7. Dnia 10. kwietnia 1899. XXVI. rocznik.

Nakładem Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Romanowicz.

Bank krajowy w roku 1898.

Mamy przed sobą zamknięcie rachunków i sprawozdanie Dyrekcyi Banku krajowego za rok 1898. Z obszernej tej publikacyi podajemy ważniejsze, znamienne szczegóły.

Emisye Banku (listy zastawne, obligacye komunalne i obligacye kolejowe) wynosiły w ciągu roku 1898 razem 6,830.550 zł. — zapas z roku 1897 wynosił 407.400 zł. — razem przeto było do umieszczenia 7,237.950 zł. Z tego umieszczono 4,601.400 zł. — pozostał z dniem 31. grudnia 1898 zapas 2,636.500 zł. Ten bardzo znaczny, w ciągu roku przeszło o 2,200.000 zł. zwiększony zapas własnych emisyj w Banku, o krajową gwarancyę opartym, jest znamiennym objawem znacznego pogorszenia stosunków targu pieniężnego w ciągu r. 1898.

Dział melioracyjny nie rozwinął się wcale. Zgłoszeń a raczej zapytań było wiele — Bank odpowiadając na te zapytania rozesłał przepisy, wydane dla pożyczek melioracyjnych — a oparte na ustawie państwowej z 16. lipca 1896 i na rozporządzeniu wykonawczem z 20. kwietnia 1897. Przepisy te, będące tylko powtórzeniem warunków, w samej ustawie i w rozporządzeniu wykonawczem zawartych, a więc niezależne od Dyrekcyi Banku, skoro wymaga ich ustawa — zawierają tyle formalności i utrudnień, że zraziły interesentów. Wniesiono też w r. 1898 tylko dwa podania, na które Bank mógł odpowiedzieć wydaniem promes

Znacznie lepiej rozwinął się interes parcelacyjny. W ciągu roku 1898 interweniował Bank w częściowych lub całkowitych parcelacyach jedenastu dóbr ziemskich, w powiatach: Bocheńskim, Brzeskim, Samborskim, Śniatyńskim, Stanisławowskim, Staromiejskim, Tłumackim i Zbaraskim.

Dział hipoteczny wzrasta stale.

Niezałatwionych podań zostało z r. 1897 — 330 o pożyczki na łączną kwotę 3,097.750 zł. w roku 1898 weszło nowych podań 1.419 na 12,400.050 zł. — było więc do załatwienia 1.749 podań na łączną kwotę 15,497 800 zł. Z tego załatwił Bank odmownie 287 podań na 3,438.450 zł. — wydał nowych promes 1.034 na kwotę 7,868.200 zł — pozostało więc niezałatwionych 428 podań na kwotę 4,191.150 zł. Liczba podań niezałatwionych w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 98 a kwota ich o 1,093.400 zł. Bank wypłacił w ciągu roku 1898:

25 pożyczek na dobra ziemskie	1,083.000 zł.
218 poż. na realności miejskie	3,991.600 „
540 pożyczek włościańskich . .	511.950 „
razem 783 pożyczek na	5,586 550 zł.

Łącznie z pożyczkami w latach poprzednich wypłaconemi, było:

na dobra ziemskie 618 pożyczek w sumie 23,145.750 zł. — w stosunku do zgłoszonych podań 33·81%;

na domy w miastach 2.580 pożyczek w sumie 32,868.050 zł. czyli 46 21% wniesionych;

na małą własność 6.706 pożyczek w sumie 5,860.650 zł — czyli 48·39% wniesionych.

W stosunku do ogółu wypłaconych hipotecznych pożyczek, było pożyczek na dobra ziemskie 37·40% — na realności miejskie 53·12% — na małą własność rolną 9·48%.

Na pożyczkach z końcem r. 1898 pozostało ogółem 43,359.819 zł. — w tem było zaległości ratalnej u 1.634 dłużników w kwocie 300 577 zł. —

a z tego wypada na kapitał 82·907 zł. — czyli 0·19% kapitału bieżącego.

Zysk w oddziale hipotecznym w r. 1898 wynosi 103.028 zł. — o 19.760 zł. mniej, niż w r. 1897 — co przypisać należy nowo zaprowadzonemu, a przez Bank sam opłacanemu podatkowi rentowemu.

Rezerwa specyalna oddziału hipotecznego wzrosła w ciągu roku ubiegłego o 54.842 zł. — i wynosiła z końcem r. 1898 kwotę 456.677 zł.

Oddział komunalny udzielił w roku ubiegłym: 31 pożyczek w snmie 456.000 zł. Od początku udzielił Bank w ciągu istnienia tego działu 402 pożyczek, w sumie 6,270.500 zł. z czego wypada na powiaty 84 pożyczek w sumie 2,030.400 zł. — na gminy miast 170 pożyczek w kwocie 3,753.400 zł. — zaś na gminy wiejskie 148 pożyczek w sumie 486.700 zł.

Rezerwa własna tego oddziału wynosiła z końcem roku 1898 — 236.500 zł. i wzrosła w tymże roku o 21.080 zł.

W oddziale kolejowym przyznał Bank w r. 1898 — 3 pożyczki kolejowe — a to:

1. dla kolei Kołomyja-Zaleszczyki 787.400 zł.

2. druga pożyczka dla tej samej kolei — w kwocie 2,600.000 zł.

3. dla kolei Trzebinia-Skawce 1,660.000 zł. — razem 5,047.400 zł.

Oddział bankowy otrzymał w ciągu roku 1898 do skupu 47.986 sztuk weksli na sumę ogólną 35,864.063 zł. — z tego odmówił Bank przyjęcia 11.592 sztuk na 6,008 399 zł. — zeskontował zaś 36.394 sztuk na sumę 29,855.664 zł. — Reeskontował zaś sumy stosunkowo nieznaczne — bo 830 sztuk weksli na ogólną sumę 2,223.534 zł.

Najbardziej dla nas zajmujący jest ustęp sprawozdania o interesach Banku ze stowarzyszeniami i z zastępstwami.

Komitet cenzorów dla tego działu, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym 118 stowarzyszeń. Bank eskontował 12.755 weksli na sumę ogólną 6,930.613 zł. — z czego saldo dnia 31. grudnia 1898 wynosiło sztuk 2.601 na sumę 1,628.214 zł. Oprócz tego korzystały stowarzyszenia z kredytu, podlegającego ocenieniu ogólnego komitetu cenzorów — jak inne firmy. Stowarzyszenia, będące zarazem zastępstwami Banku były także, na skutek dotacyj kasowych, wierzycielami w rachunku bieżącym. Z tytułu tego 18 zastępstw miało w Banku do żądania kwotę 206.159 zł. — zaś 47 zastępstw było dłużnych Bankowi 87.259 zł. — tak, że saldo netto wynosiło 118.900 zł. na rzecz zastępstw. Sprawozdanie podaje szczegółowy obraz czynności wszystkich zastępstw. W biurze Związku zestawiono na podstawie tego materyału wykaz, w którym zastępstwa są podzielone na trzy kategorye: *a)* kasy oszczędności — *b)* stowarzyszenia nie należące do Związku — *c)* stowarzyszenia związkowe. I oto wyniki:

Zastępstwo sprawuje 12 kas oszczędności — 4 stowarzyszenia niezwiązkowe — a 49 stow. związkowych.

Obrót (jako zastępstw Banku) wynosił: w kasach oszczędności 1,168.776 zł. — w stowarzyszeniach niezwiązkowych 1,856.673 zł. — zaś w związkowych 15,368.058 zł.

Ażeby się nie powtarzać, znaczymy w dalszem zestawieniu kasy oszczędności znakiem „KO“ — stowarzyszenia nie należące do Związku znakiem „St·“ — zaś należące do Związku znakiem „Stzw.“.

Weksli do skupu podały KO 371 sztuk na 147.597 zł. — St. 499 sztuk na 484.163 zł. — a Stzw. 6.603 sztuk na 3,401.291 zł. Z tego zeskontował Bank krajowy: z podanych przez KO 198 sztuk na 67.503·91 zł. — z podanych przez St. 396 sztuk na 359.592 zł. — zaś Stzw. 5.007 sztuk na 2,643.386 zł. Inkasowały weksle na rzecz Banku krajowego KO 697 sztuk na 162 438 zł. — St. 777 sztuk na 376.828 zł., zaś Stzw. 9.815 sztuk na 2,685.589 zł. Efektów sprzedanych na rzecz Banku w KO nie było wcale — w St. sprzedano 18.400 zł. — zaś w Stzw. 17.850 zł.

Podań hipotecznych wniesiono w zastępstwach: w KO 35 na 73.850 zł. — w St. 70 na 64.500 zł. — w Stzw. 665 na 724.500 zł. Wypłaciły pożyczek hipotecznych: KO 29 poż. na 64.900 zł. — St. 53 na 166.800 zł. — zaś Stzw. 423 na 543.700 zł. Wreszcie lokacye na rzecz Banku przyjęły KO w kwocie 70 045 zł. — St. na 145.279 zł. — zaś Stzw. 202.652 zł.

Ogólne zamknięcie rachunków strat i zysków wykazuje następujące cyfry:

Wydatki: koszta handlowe 195.811 zł. (centy wszędzie opuszczamy) — podatki, opłaty stemplowe i należytości rządowe 47.624 zł. — odpisanie na umorzenie realności 1.118 zł. — zysk do rozdziału 199.392 zł.

Dochody: z oddziału hipotecznego 103.028 zł., z oddziału komunalnego 9.388 zł. — z kolejowego 1.536 zł. — z bankowego 329.991 zł. — razem 443.946 zł.

Zysk powyższy rozdziela się według statutu jak następuje: 40% na kapitał zakładowy 79.757 zł. — 30% na fundusz rezerwowy 59.817 zł. — 20% na rezerwę oddziału hipotecznego 39.878 zł. — i 10% na rezerwę oddziału komunalnego 19.939 zł. W bilansie te kwoty są już doliczone do poszczególnych funduszów, na które się zysk według statutu roz-

kłada. Skutkiem tego kapitał zakładowy wynosi już 1,640.806 zł. — (przy założeniu był Bank dotowany kwotą 1 miliona) — zaś rezerwy wszystkie wynoszą 1,293.421 zł. a mianowicie: ogólny fundusz rezerwowy 571.857 zł. — rezerwa oddz. hipotecznego 456.677 zł. — rezerwa oddziału komunalnego 257.722 zł. — rezerwa oddziału kolejowego 7.163 zł. W ten sposób cały majątek Banku, t. j. fundusz zakładowy i rezerwy, po potrąceniu 21.222 zł., które są własnością dłużników komunalnych — wynosi 2,913.002 zł.

Bilans przedstawia się jak następuje:

Stan czynny: kasa 661.820 zł. — efekty funduszów rezerwowych 560.000 zł. — efekty funduszu emerytalnego 78.281 zł. — efekty własne, eskontowane i w komisie 2,659·389 zł. — pożyczki w listach zastawnych 4% i 4½% 43,365.819 zł. (w tem kapitał zalegający 82.906 zł.) — pożyczki w obligacyach komunalnych 4,258.694 zł. — pożyczki w obligacyach kolejowych 2,846.912 zł. — weksle 8,134 276 zł. — zaliczki na zastaw efektów 81.346 zł. — rachunek bieżący, pokryty efektami 1,071.583 zł. — dłużnicy w rachunku bieżącym 3,073.447 zł. — udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych 233.864 zł. — ruchomości (z potrąceniem 10% amortyzacyi) 10.064 zł. — różne rachunki 679.756 zł. — razem 67,715.256 zł.

Stan bierny: kapitał zakładowy 1,640.806 zł. — rezerwy łącznie 1,293.421 zł. — fundusz emerytury 85.781 zł. — emisye Banku 49,995.050 zł. (w tem 4% listy zastawne 28,428.100 zł. — 4½% listy zastawne 14,517.750 zł. — oblig. komunalne 4,204.000 zł. — obligacye kolejowe 2,815.200 zł.) — wylosowane efekty własnych emisyj 1,056.500 zł. — kupony w obiegu 555.317 zł. — obce kapitały 11,142.668 zł. (w tem asygnaty, czeki i wkładki oszczędności 6,315.317 zł. — wierzyciele w rachunku bieżącym 4,827.351 zł.) — lokacye zastępstw 206.159 zł. — żyro obligo 1,387.861 zł. — różne rachunki 23.789 zł. — procenty przenośne 327.900 zł. — razem 67,715.256 zł.

Zysk 199.392 zł. — w stosunku do kapitału zakładowego, który w Banku krajowym jest tem, czem kapitał akcyjny, reprezentuje oprocentowanie kapitału wyżej 12%. Jestto wynik pomyślny, świadczący o dobrej i ostrożnej gospodarce.

Bank związkowy w Poznaniu.

Z trzynastego rocznego sprawozdania „Banku Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu“, przedłożonego d. 29. marca Walnemu Zgromadzeniu akcyonaryuszów tegoż Banku — przekonać się łatwo, do jakiego rozwoju zdolna jest instytucya, oparta o taką siłę, jaką przedstawiają zjednoczone w Związku stowarzyszenia.

Poznański Bank związkowy założony jest ze skromnym kapitałem akcyjnym 500.000 marek — i z tym małym kapitałem przetrwał 13 lat — i obecnie dopiero przystępuje do podniesienia kapitału akcyjnego do 1 miliona marek. W tych 13 latach fundusz rezerwowy, już z doliczeniem dopisanej obecnie części zysku, wzrósł do 172 346 marek — kapitały złożone na rachunku bieżącym przez osoby prywatne i Spółki wynoszą 5,010.710 mk. — na wekslach ma Bank 3,245.365 mk. — na lombardach 43.663 mk. — w efektach 2,163.021 mk. Bank jest właścicielem realności, w której mieszczą się biura Banku i liczne jeszcze lokale do wynajęcia. Budynek ten, wystawiony przy Wilhelmowskiej ulicy, jednej z głównych w Poznaniu — kosztował 374.850 mk. z czego 56.900 mk. pokryła pożyczka hipoteczna, resztę zaś 318.680 wypłacił Bank sam.

Pomimo, że w roku ubiegłym pieniądz znacznie podrożał a dyskont Banku Rzeszy wynosił od 4 do 6%, Bank związkowy, nie zważając na te zmiany wysokości dyskonta w głównym Banku państwa — udzielał Spółkom kredytu na 4 do 5%, a ze swej strony płacił Spółkom od składanych przez nie kapitałów po 4%, $4^1/_{10}$% i 4½%. Spółki otrzymywały kredyt zawsze tylko na polecenie patrona a Zarząd Spółki tłómaczy się, że gdzie patronat dał opinię przeciwną, tam Bank bezwarunkowo pożyczki udzielić nie mógł.

Dość znaczną część swego kapitału obrotowego umieszcza Bank w papierach pupilarnych a to w tym celu, żeby mieć zawsze część kapitału na pogotowiu dla Spółek, gdy te żądają nieraz szybkiego zwrotu złożonych w Banku kapitałów.

Stosunki z osobami prywatnemi, eskontowanie weksli prywatnych i t. p. uznaje Zarząd Banku za rzecz bardzo potrzebną — i twierdzi, jak się zdaje, słusznie, że bez tego nie mógłby Bank pomyślnie się rozwijać, gdyby się ograniczał tylko do interesów ze Spółkami.

Czysty zysk za rok 1898 wynosi 47.501 marek. Z tego idzie do funduszu rezerwowego według statutu naprzód 5% t. j. 2.501 mk. na dywidendę 4%-wą od ½ miliona, 20.000 mk. — na superdywidendę 2% 10.000 mk. — na tantyemy także 10.000 mk. — wreszcie reszta 5.000 mk. jeszcze dodatkowo do funduszu rezerwowego. Akcyonaryusze dostają zatem 6% dywidendy.

Spółki, w liczbie 90, posiadają razem 1.289 akcyj po 200 mk. — zatem 257.800 mk. — nieco więcej nad połowę całego kapitału akcyjnego.

Z praktyki podatkowej.

Organa skarbowe wykonawcze t. j. Urzędy podatkowe, względnie biura egzekucyjne, współzawodniczą gorliwie z pp. inspektorami w goleniu (jak się Dr. Szujski wyraża) opodatkowanych. Jeszcze pan inspektor nie miał sposobności wymierzenia podatku, co gorsza jeszcze kontrybuent nie miał możności nawet wniesienia fasyi, a już biuro egzekucyjne spieszy z doręczeniem „bolety", zawierającej groźbę przymusowego ściągnięcia, z tem, że należytość egzekucyjna liczy się od dnia doręczenia bolety a procenta zwłoki od 1. stycznia.

Upomnienie takie otrzymało już 11. lutego b. r. lwowskie Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych z biura egzekucyjnego lwowskiego Magistratu. Dyrektor Towarzystwa chciał się dowiedzieć, czy w ogóle możliwem jest ściąganie podatku jeszcze nie wymierzonego i na jakich przepisach oparta jest taka procedura. Biuro egzekucyjne magistratu odesłało ciekawego Dyrektora do Urzędu podatkowego, gdzie powiedziano mu krótko, że „najrozumniej jest nic nie gadać, o nic nie pytać, tylko płacić". Ów dowcipny funkcyonaryusz zajdzie wysoko w hierarchii skarbowej!

Dla nas jest to jeden dowód więcej, w jak lekkomyślny sposób wykonywane bywają ustawy, nawet bardzo liberalne. Kto wątpi o tem, przekona się zaraz z dosłownego brzmienia odnośnych postanowień ustawy. §. 92. opiewa: „Za podstawę do wymiaru podatku zarobkowego według rozdziału II. służy zwyczajnie czysta „intrata, osiągnięta w ostatnim roku czynności „przed rokiem podatkowym....". Ażeby zaś dać przedsiębiorstwu możność obliczenia tej czystej intraty t. j. sporządzenia zamknięcia rachunków za rok ubiegły, postanawia §. 110.: „Każdy przedsiębiorca, w myśl niniejszego rozdziału podlegający opodatkowaniu, winien „corocznie w dni czternaście po **zatwierdzeniu** „zamknięcia rachunkowego, według statutu, lub „w inny sposób, zgodny z przepisami dokonanem, najpóźniej zaś w 6 miesięcy po upływie roku „ruchu, podać do właściwej władzy podatkowej pierwszej instancyi zeznanie (fasyę) czystej intraty, opodatkowaniu podlegającej....".

Wedle powyższych postanowień ustawy wymiar podatku np. na rok 1899 nastąpić może dopiero po: 1. obliczeniu czystej intraty, t. j. sporządzeniu zamknięcia rachunków za rok 1898; 2. zatwierdzeniu bilansu przez Walne Zgromadzenie i 3. złożeniu fasyi. Po uskutecznionym już wymiarze pozostawia się kontrybuentowi 14-dniowy termin. Gdyby powyższych czynności nie dokonano do 30. czerwca, przysługuje władzy podatkowej prawo wymierzenia podatku we własnym zakresie, na podstawie materyałów, jakimi ona dysponuje, jednakowoż po poprzedniem upomnieniu i wezwaniu kontrybuenta i po czterotygodniowem oczekiwaniu (§. 112. ustawy).

Główny c. k. Urząd podatkowy lwowski wychodząc z zasady że „umgekehrt, ist auch gefahren", pozostawia p. inspektorowi troskę o „wypośrodkowanie" dochodu i wymiar podatku, sam zaś rozpoczyna operacyę na skórze opodatkowanego od tego, na czem dopiero kończyć należy, t. j. od egzekucyi. Nieznana zaś wysokość należnego podatku, kłopotu wcale nie sprawia, bo przyjmuje się cyfrę podatku za rok ubiegły. Jeżeli za rok bieżący więcej się skarbowi należeć będzie, to się później dodatkowo wyegzekwuje, jeżeli zaś mniej, to strona może sobie poczekać na zwrot nadpłaconej nadwyżki choćby lat kilkanaście, przecież ona procentów zwłoki od skarbu państwa domagać się nie będzie. (Przypominamy sprawę Tow. zal. w Rozdole, opisaną w Nr. 2. *Związku* z r. b.). Na załatwienie rekursów czekać potrzeba czasem lat kilka, na zwrot zaś nadpłaconego a raczej wyegzekwowanego podatku, nawet kilkanaście lat, natomiast egzekucyę prowadzi się wbrew ustawie z niesłychanym pospiechem, przypominającym stare ludowe przysłowie: „jeszcze się ojciec (podatek) nie urodził, a już syn (egzekutne) po świecie chodzi". Zagadkę tego nadzwyczajnego pospiechu rozwiązuje treść bolety w słowach następujących: „należytość egzekucyjną pobierze urząd podatkowy od dnia doręczenia bolety do dnia rzeczywistej zapłaty", — a zatem chodzi o przyspieszenie daty doręczenia bolety, celem policzenia 10 centów **dziennie** od każdych 100 zł. zaległego podatku.

Spodziewamy się, że pan Wice-prezydent Krajowej Dyrekcyi skarbu użyje znanej swojej energii, celem zapobieżenia tak bardzo rażącemu ignorowaniu ustaw, ze strony podwładnych mu organów.

Ulg podatkowych pozbawiono w dalszym ciągu Towarzystwo zaliczkowe i ochrony własności ziemskiej w Limanowej, za prowadzenie Zastępstwa Banku krajowego. Zamiast należnych zł. 140·73 wymierzono zł. 635·66, z dodatkami zaś zł. 1.334·89, zamiast 295·53!

Pomimo pozbawienia ulg podatkowych, wyśrubowano podatek ponad miarę, jakiej nawet u przedsiębiorstw spekulacyjnych przekraczać nie wolno, bo opodatkowano dochód z realności w sumie zł. 2.350·27 (§. 95. lit. *b*) przez doliczenie sumy, stanowiącej dochód brutto, a nie netto, do czystego zysku! Tak samo doliczono do zysku różne dowolnie wybrane pozycye kosztów administracyi, np. należytości bezpośrednie, wydatek na przyjęcie (śniadanie) dla Członków Rady (!) i t. p. Ta ostatnia pozycya, nie wielka zresztą, bo 36 zł. za trzykrotne przyjęcia, jest zdaniem naszem w rachunku kosztów administracyi niewłaściwą, gdy jednak faktycznie

poniesiorą została, to p. inspektor absolutnie nie ma prawa dopisywać jej do dochodów Towarzystwa! Wyłączywszy powyższe pozycye, okaże się, że nawet w razie pozbawienia Towarzystwa ulg podatkowych, może podatek z dodatkami wynosić zł. 787·14 a nie 1.334·89!

Ruch stowarzyszeń.

Zwracając uwagę P. T. Dyrekcyj stowarzyszeń na to, że szanujące się i poważne instytucye, sporządzać powinny bilanse najpóźniej w ciągu miesiąca stycznia, przypominamy stowarzyszeniom treść okólnika z dnia 12. grudnia 1898 L. 2 601, opartego na uchwałach Walnego Zgromadzenia Delegatów Związku i prosimy o nadsyłanie do biura Związku bilansów, niezwłocznie po ich sporządzeniu, nie czekając Walnego Zgromadzenia.

Dary i subwencye na rzecz **Funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych** w myśl okólnika Zarządu, nadesłały dotychczas z czystych zysków za rok 1898, następujące Towarzystwa:

5. Towarzystwo zaliczkowe w *Zborowie* . . 15 zł.

We Lwowie, dnia 10. kwietnia 1899.

W. Terenkoczy. *N. Ulmer.*

Wykaz lustracyj, przeprowadzonych w m. marcu r. b.:

I. Lustrator związkowy, p. I. Domagalski zlustrował stowarzyszenia:

1. Stow. poż. i oszczędn. „Wzaj. pomoc“ w Krynicy;

2. Tow. zal. i ochrony własn. ziemskiej w Limanowej (wspólnie z p. E. Kusibą);

3. Bank zaliczkowy we Lwowie (wspólnie z p. N. Ulmerem);

4. Ogólny związek hodowców i handl. bydła we Lwowie (wspólnie z p. N. Ulmerem);

5. Towarzystwo zaliczkowe w Mszanie dolnej.

II. Sekretarz Związku, p. N. Ulmer zlustrował:

Dwa stowarzyszenia we Lwowie, jak wyżej, wspólnie z p. I. Domagalskim;

6. Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie;

7. Lwowskie Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie (wspólnie z p. Z. Dębickim).

III Referent Związku, p. Z. Dębicki:

Jedno stowarzyszenie we Lwowie, jak wyżej, wspólnie z p. N. Ulmerem.

IV. Delegat Związku, p. E. Kusiba:

Tow. zal. i ochrony własn. ziem. w Limanowej, jak wyżej, wspólnie z p. I. Domagalskim.

Razem dokonano 7 lustracyj.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu styczniu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych:

Nowe stowarzyszenia:

Bolechów. Towarzystwo spożywcze salinarne, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Statut z dnia 10. września 1898, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Stryju z dnia 29. października 1898 r. l. 119.

Dyrekcya: Stanisław Tarchalski, Otton Drak i Franciszek Rerutkiewicz.

Lwów. Towarystwo dla rozwoju ruskoj sztuki, stowariszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Zarejestrowane uchwałą sądu krajowego we Lwowie z dnia 30. września 1898 l. 1.136.

Lwów. Związkowe fabryki oleju, stow. zarej. z ograniczoną poręką. Statut z dnia 16. października 1898 zarejestrowany uchwałą sądu krajowego we Lwowie z dnia 19. grudnia 1898 l. 1.697.

Dyrekcya: Dr. Alojzy Rybicki, Maurycy Lazarus, Bolesław Bielański.

Kasperowce. Credit-Verein, registrirte Genossenschaft mit beschrankter fünffacher Haftung. Statut z dnia 6. września 1898, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 14. stycznia l. 6/99.

Dyrekcya: Nuta Elberger, Leizor Elberger i Izrael Elberger.

Kraków. Krakowskie Towarzystwo zaliczkowe urzędników — stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Statut z dnia 18. grudnia 1898, zarejestrowany uchwałą sądu krajowego w Krakowie z dnia 24. grudnia 1898 l. 735.

Dyrekcya: Dr. Stanisław Bełcikowski, Mikołaj Macieliński i Alojzy Niemetz.

Nowy Sącz. Towarzystwo wzajemnych zaliczek i oszczędności, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Statut z dnia 18. grudnia 1898, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Nowym Sączu z dnia 7. stycznia 1899.

Dyrekcya: Berl Stern, Abe Klausner i Simon Kleinman.

Nowy Sącz. „Samopomoc“ stowarzyszenie konsumcyjne kolejarzy w Nowym Sączu, spółka zarejestrowana z ograniczoną poręką. Statut z dnia 24. kwietnia 1898 zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Nowym Sączu z dnia 9. lipca 1898 l. 61.

Zarząd: Adam Chojnicki prezes, Jan Jeż kasyer, Leon Reger członek Zarządu.

Oświęcim. Towarzystwo kredytowe, stowarzyszenie zarejestrowane z odpowiedzialnością ograniczoną (Credit-Verein). Statut z dnia 23. sierpnia 1898, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Wadowicach z dnia 21. grudnia 1898 l. 152/98.

Zarząd: Dr. Józef Beer, Emil Haberfeld i Emil Kuźnicki.

Zmiany statutu:

Sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle, poleca wpisanie do rejestru dla firm stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Bieczu, zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na podstawie uchwały nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia tegoż Towarzystwa z dnia 7. września 1898 postanowiono:

a) zmianę ostatnich dwóch ustępów §. 4., zmianę §. 5. ustępu *c)*, §. 6. ustępu pierwszego i drugiego, oraz dodatek do przedostatniego ustępu §. 13. obecnego statutu, wpisanego do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uchwałą c. k. sądu obwodowego w Nowym Sączu z dnia 28. czerwca 1884 l. 4.016 tak, iż obecnie paragrafy te opiewać będą:

§. 4. ostatnie dwa ustępy: „Odpowiedzialność członka; który wystąpił, lub jego dziedziców, trwa jeszcze przez rok jeden, po upływie roku czynności, w którym członek wystąpił lub wykluczonym został i rozciąga się na wszystkie zobowiązania, w które Towarzystwo weszło aż do wstąpienia członka; udział członka z Towarzystwa występującego, może mu być wypłacony dopiero po upływie roku, przez który w myśl powyższego postanowienia odpowiada za zobowiązania Towarzystwa. Od dnia ustanowienia płatności udziałów, ustaje ich oprocentowanie“,

§. 5. ustęp *c)* „Z wkładek oszczędności i z wkładek na rachunek bieżący od członków i niECZłonków“.

§. 6. ustęp pierwszy i drugi: Udział każdego członka nie może być niższym, jak 10 zł., ani też wyższym, jak 1.000 zł., które to maximum i minimum może być na przyszłość uchwałą ogólnego Zgromadzenia zmienionem. Członek żądający kredytu, obowiązany jest złożyć na udział 10% żądanego kredytu, nigdy mniej niż 10 zł.

§. 13. dodatek do przedostatniego ustępu §. 24. ustawy z 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. u. p. objętych;

b) że w miejsce p. Józefa Górnisiewicza wybranym został p. Józef Olszewski, właściciel dóbr w Sietnicy, trzecim członkiem Dyrekcyi Towarzystwa na przeciąg lat trzech.

(Uchwała z dnia 9. grudnia 1898 l. 164).

Sąd obwodowy jako handlowy w Złoczowie uwiadamia, że wskutek uchwały z dnia 26. listopada 1898 firm. 289 wpisano dnia 5. grudnia 1898 w rejestrze spółek zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Glinianach na gliniański powiat sądowy, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką, że Rada zawiadowcza dnia 2. października 1898 wybrała, a Walne Zgromadzenie z dnia 20. października 1898 zatwierdziło wybór dr. Jana Moch na członka Dyrekcyi w miejsce Stanisława Burligi, który urząd członka Dyrekcyi złożył, a to na kadencyę bieżącą do dnia 19. kwietnia 1900 r., że Rada zawiadowcza z dnia 2. października 1898 uchwaliła, a Walne Zgromadzenie z dnia 30. października 1898 zatwierdziło:

a) zmianę drugiego ustępu §. 7. statutu w ten sposób, by odtąd opiewało: „do ważności zobowiązania wobec osób trzecich, potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcyi“;

b) uzupełnienie §. 58. statutu ustępem czwartym, który opiewa: „Podwyższenie udziału ponad pierwotną deklaracyę bądź to przez wpłatę, bądź przez dopisanie dywidendy zastępuje deklaracyę dodatkową do wysokości w ten sposób zwiększonej;

c) zmianę drugiego ustępu §. 62. statutu w ten sposób, by odtąd opiewał: „Fundusz rezerwowy tworzy się z taks wstępnych, opłacanych przez członków na wstępie do stowarzyszenia i z części zysków, określonej §. 77. statutu i powinien z czasem osiągnąć 10% wysokości kapitału obrotowego, a wysokość ta może być uchwałą Walnego Zgromadzenia podwyższoną.

(Uchwała z dnia 9. grudnia 1898 l. 307).

Sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle poleca wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Gorlicach, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“, że:

a) na podstawie uchwały nadzwyczajnego ogólnego Zgromadzenia tegoż Towarzystwa, w dniu 14. października 1898 odbytego, postanowiono większością głosów zmienić statut Towarzystwa w następujący sposób:

Przy końcu §. 1. dodać ustęp: „Czas trwania Towarzystwa jest nieograniczony“.

W §. 4. po słowach: „wykluczonym być może członek Towarzystwa uchwałą Rady nadzorczej na wniosek Dyrekcyi“ wykreślić całkowicie ustępy *a)* i *b)* następnie oznaczyć lit. *a)*, *b)*, nadto w przedostatniej alinei tego §-fu wykreślić słowa: „prawnym procentem zwłoki“ i w §. 5. na końcu dodać nowy ustęp „*c)* z wkładek na rachunek bieżący składanych tak przez członków Towarzystwa jak i niECZłonków“.

W §. 7. po słowach: „Prawa jednak pod *a)* wykreślić i *b)*“.

W §. 11. dodać na końcu: „Towarzystwo zastępuje Dyrekcya w ten sposób, że członkowie jej pod firmą Towarzystwa umieszczają swoje podpisy. Do ważności zobowiązań wobec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcyi“.

W §. 12. przed ostatnim ustępem dodać nowy ustęp: „Prezes Rady nadzorczej głosuje przy wyborach Dyrekcyi jakoteż wszelkich komisyj i pełnomocników na równi z innymi członkami Rady, przy wszelkich innych uchwałach zaś tylko w razie równości głosów“.

W §. 15. ust. 4. al. g. wykreślić słowo „oszczędności“ a natomiast umieścić słowa „na rachunek bieżący“.

W §. 16. wykreślić alineę *b)* zupełnie, a natomiast wstawić „*b)* wstęp na ogólne Zgromadzenie mają tylko członkowie, którzy zapłacili najniższy udział 20 zł. (§. 6.). Jako legitymacya wstępu służy książeczka udziałowa“. Przy al. *c)* tegoż § fu dodać: „(w myśl §. 7. ust. 4.)“.

W §. 18. w przedostatnim wierszu drugiego ustępu po słowach „części członków“ dodać „do głosowania uprawnionych (§§. 7. i 16. stat.)“.

W ustępie drugim §. 21. wykreślić słowa „a wyższych nad“, a natomiast umieścić „jak i od udziałów niższych jak“. Ustęp trzeci wykreślić całkiem, a w ustępie czwartym wykreślić słowa „wynosząca przynajmniej 20 zł.“.

W §. 22. na końcu ustępu drugiego dodać słowa „za zabezpieczeniem przez ręczycieli, hipotekę lub zastaw“. Ustęp trzeci całkiem wykreślić, że w miejsce ustępującego dyrektora tegoż Towarzystwa adwokata dr. Neumanna wybrano p. dr. Józefa Radomyskiego, adwokata w Gorlicach zamieszkałego, na dyrektora tegoż Towarzystwa.

b) że dr. Karol Neumann z powodu choroby urząd dyrektora Towarzystwa złożył.

(Uchwała z dnia 31. grudnia 1898 l. 172).

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1898.

27. Bołszowce. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 2.436·33. Ma: z rachunku odsetek 25·—, z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 1.697·03, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 714·30; razem 2.436·33. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczek 42.468·22, odsetek naprzód zapłaconych 87·47, odsetek zaległych (zwłoki) 586·15, kosztów ruchomości 290·24, zapasu druków 183·78, zaliczek procesowych 244·55, lokacyi 1.700·—, kasy 400·43; razem 45.960·84. Stan bierny: udziałów 13.089·49, wkładek na rachunek bieżący 21.221·11, długów zaciągniętych 7.110·—, odsetek (naprzód pobranych) 409·04, funduszu rezerwowego 3.219·29, depozytów 197·61, strat i zysków 714·30; razem 45.960·84 Obrót ogólny kasowy 186.048·74. Liczba członków 819.

28. Bóbrka. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 1.561·09. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 6·—, z rachunku kosztów administracyi i podatków 816·46, do rachunku bilansu: saldo na rok 1898 738·63; razem 1.561·09. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 31.733·13, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 10·—, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 2.684·—, z rachunku kosztów ruchomości 54·—, z rachunku zapasu druków 60·—, z rachunku zaliczek procesowych 867·26½, z rachunku lokacyi 105·—, z rachunku kasy 1.592·38; razem 37.105·77½. Stan bierny: z rachunku udziałów 11.071·29, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 15.794·70, z rachunku długów zaciągniętych 3.000.—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 180·50, z rachunku funduszu rezerwowego 3.553·87½, z rachunku nieruchomości 548·59½, z rachunku zaliczek procesowych 2.218·18½, z rach. strat i zysków 738·63; razem 37.105·77½. Obrót ogólny kasowy 143.076·02. Liczba członków 727.

29. Nowy Sącz. Kasa zaliczkowa. *a) Rachunek zysków i strat.* Winien: z rachunku odsetek 13.001·36, z administracyi i podatków 40·—; razem 13.041·36. Ma: z kosztów urządzenia i ruchomości 14·20, z rachunku zysku za r. 1897 3.402·10, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 9.625·06; razem 13.041·36. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 375.008·—, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 19·83, z rachunku kosztów ruchomości 127·83, z rachunku nieruchomości 14.291·37, z rachunku zaliczek procesowych 1.644·18, z rachunku lokacyi 7.330·62, z rachunku Banku krajowego 18.434·16, z rachunku kasy 2.954·54½; razem 419.810·53½. Stan bierny: z rachunku udziałów 64.882·45, z rach. funduszu rezerwowego 27.940·80, z rachunku wkładek na rach. bieżący 306.786·81, z rachunku długów zaciągniętych 8.000·—, z rachunku odsetek naprzód pobranych 2.527·04, z rachunku kosztów administracyi 48·37½, z rach. strat i zysków 9.625·06; razem 419.810·53½. Ogólny obrót kasowy 953.006·34½. Liczba członków 1.166.

30. Podgórze. Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna pomoc“. *a) Rachunek zysków i strat.* Zyski: z rachunku procentów 15.600·59. Straty: z rachunku kosztów administracyi 7.063·75, z rachunku podatków 1.106·04, z rachunku kosztów założenia 89·40, czysty zysk 7.341·40; razem 15.600·59. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki udzielone 548.277·50, lokacye 23.757·66, realność 35.769·51, rachunek bieżący 15.668·45, koszta prawne 156·—, koszta założenia 804·56, procenta na rok 1899 386·69, procenta zaległe 3.148·55, gotówka 8.858·22; razem 636.827·14. Stan bierny: fundusz rezerwowy 23.140·94, udziały 71.605·62, wkładki na oszczędność 440.126·97, długi bankowe 85.090·—, procenta na rok 1899 3.413·88, rachunek bież. Banku kraj. 2.920·50, fundusz strat 3.109·83, fun-

dusz dyspozycyjny 78·—, nadwyżka w stanie czynnym 7 341·40; razem 636.827·14. Obrót ogólny kasowy 4,666 488·—. Liczba członków 2.519.

31. Radomyśl (koło Czarnej). **Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek.** *a) Rachunek strat i zysków.* Ma: z rachunku kosztów urządzenia 17·50, z rachunku administracyi i podatków 753·52, do rachunku bilansu: saldo na 1898 rok 1.129·42; razem 1.900·44. Winien: z rachunku odsetek 1.900·44. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 45.957·12, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 68·36, z rachunku odsetek zaległych 664·32, z rachunku kosztów ruchomości 158·—, z rachunku zapasu druków 76·12, z rachunku zaliczek procesowych 230·08, z rachunku lokacyi 2.000·—, z rachunku kasy 2.646·99; razem 51 800·99. Stan bierny: z rachunku udziałów 7.049·40, z rachunku funduszu rezerwowego 3 592·96, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 26.875·93, z rachunku długów zaciągniętych 12.591·—, z rach. odsetek naprzód pobranych 554·49, z rachunku funduszu rezerwy strat 7 79, z rachunku strat i zysków 1.129·42; razem 51.800·99. Obrót ogólny kasowy 310.281·15. Liczba członków 491.

32. Stanisławów. Bank mieszczański. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 16.675·90. Straty: z rachunku kosztów urządzenia 105·54, z rachunku administracyi 9.010·54, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 7.559·82; razem 16.675·90. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 549.383·43, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 711·35, z rachunku odsetek zaległych 1.300·65, z rachunku kosztów ruchomości 246·26, z rachunku kosztów nieruchomości 7.000·—, z rachunku zaliczek procesowych 816·22, z rachunku lokacyj 371·01, z rachunku zaliczek zwrotnych 245·30, z rachunku kasy 14.298·96; razem 574 373·18. Stan bierny: z rachunku udziałów 98.279·75, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 329.899 97, z rachunku reeskontu 107.583·—, z rachunku odsetek pobranych na 1899 r. 4 629·70, z rachunku funduszu rezerwowego 23.368·49, z rachunku funduszu możliwych strat 3.052·45, z rachunku strat i zysków 7 559·82; razem 574.373·18. Ogólny obrót kasowy 3,905.994·78. Liczba członków 1.316.

33. Tyśmienica. Towarzystwo kuśnierzy i białoskórników. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku magazynu 1.281·63, z rachunku odsetek 16·98; razem 1.298.61. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 11·40, z rachunku kosztów administracyi 595·96, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 691.25; razem 1.298·61. *b) Bilans.* Stan czynny: zapas surowców 70·80, kredyta udzielone 5.488·56, należytość od c. k. Dyrekcyi kolei państwowej 2 356·—, odsetki wypłacone naprzód 163·59, inwentarz 101·79, koszta procesowe 52·89, lokacye 3.262·87, czynsz naprzód wypłacony 19·—, gotówka 31. grudnia 1898 r. 2.047·60; razem 13.563·10. Stan bierny: udziały 1.240·66, fundusz rezerwowy 1.700·81, fundusz strat 122·33, wierzyciele 9.650·—, należytość za robotę i towar 109·55, odsetki naprzód pobrane 48·50, zysk za rok 1898 691·25; razem 13.563·10. Ogólny obrót kasowy 105.571·18. Liczba członków 33.

34. Zator. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 228·99. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 20·52, z rachunku kosztów administracyi i podatków 36·93, do rachunku bilansu: saldo na rok 1899 171·54; razem 228·99. *b) Bilans.* Stan czynny: z rachunku pożyczek 12.577·58, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 23·05, z rachunku kosztów ruchomości 184 63, z rachunku lokacyi —·13, z rach. kasy 1.455·36; razem 14.240·75. Stan bierny: z rachunku udziałów 2.206·08, z rachunku funduszu rezerwowego 171·—, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 8.841·53, z rachunku długów zaciągniętych 2.750·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 100·60, z rachunku strat i zysków 171·54; razem 14.240·75. Obrót ogólny kasowy 94.203·58. Liczba członków 153.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.